

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: Udrag fra Frygt og bæven

Citation: Kierkegaard, Søren: "Frygt og bæven", i Kierkegaard, Søren: *Frygt og bæven*, udg. af Lars Petersen ; Merete Jørgensen , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1994, s. 381. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-kierkegaard02val-shoot-idm140578674026400/facsimile.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Frygt og bæven

- 258 *impetus*: fart.
- 259 *diætesisk*: vedr. levevis.
- 260 *Aërostatophiles*: *Faust*, I, Wald und Höhle, slutningen – *Aerostat*: dvs. aerostat, luftballon. – *Macbeth*...: S.K. citerer Ludwig og Dorothea Tiecks oversættelse. I Østerbergs oversættelse lyder stedet (II. akt, 3. scene, som i originalteksten): »fra nu af / er intet her paa Jorden Alvor værd, / alt er kun Tan; Mands-Dyd og Ry er døde». *Grade* (som svarer til Østerbergs »Mands-Dyde») betyder ofte nåde (originalen har »grace»), men hos Shakespeare er der ikke tale om den guddommelige nåde, men om menneskelig yndest el. gunst.
- 261 *der Omnipotens*: det skæbnsvangre.
- 262 *de gamle Ophøggelseskræfter*: f.eks. Johs. Tauler, *Predigten*, Berlin 1842, III, s. 36 f.
- 264 *coninus*...: *ennus*: på nært hold (i nærkamp), på afstand (i fjernkamp). Begge udtryk tilhører det romerske militærsprog. – *er nam eo ipso*...: er man netop derved (langt borte), betyder dette, at man er langt borte.
- 265 *Horreus*: gysen. – *epigramatisk*: se note til s. 219.
- 266 *Jaderne*...: *forargedes*...: Matt. 9,2-3.
- 267 *Gud*...: *er ikke Forvirringens Gud*: 1. Kor. 14,33. – *Aristoteles*: Der refereres sandsynligvis til *Politik* III, 11, hvor A. dog kun ser ligheden mellem mængde og dyr som noget, der gælder i nogle tilfælde. – *see skæer det fo philosophice til*...: *philosophice*: filosofisk. I det følgende hentydes til D.F. Straus, *Leben Jesu* (1836), som hævder, at Gud-mennesket er menneskeheden. – *idem per idem*: det samme ved (bevist ved) det samme, dvs. en cirkelslutning. Her synes udtrykket at betyde en fuldkommen idenitet.
- 268 *en Konge gaer en friere Forfatning*: 1. marts 1848 lovede Kong Frederik VII at give Danmark en konstitutionel forfatning; løfter blev opfyldt ved Grundloven af 5. juni 1849. – *aldrig opkommet i noget Menneskes Hjerter*: jf. 1. Kor. 2,9. – *cogito ergo sum*: jf. s. 245. at tænke er at være.
- 269 *e concessis*: ud fra indrømmelser; jf. ovenfor: Dog lad det nu saa være. – *saa lidet som ude paa Kirkegaarden*...: S.K. citerer sig selv fra talen »Ved en Grav» (SV V 280). – *teleologisk*: hensigtsmæssigt bestemt. – *Frygt og Bæven*: Fil. 2,12.
- 270 *item*: ligeledes. – *tage sig af Sprængene*: jf. Matt. 10,29. – *Lærebogen*: i Balles Lærebog, dvs. Biskop Nicolai Edinger Balle, *Lærebog i den evangelisk-christelige Religion, til Brug i de danske Skoler* (1791), 1. kap., III, § 6, omtales Guds allestedsnærværelse. – *Abbrøvnatur*: forkortning, forenkling. Udtrykket bruges hos S.K. til at karakterisere logisk, abstrakt tænkning i modsætning til konkret virkelighed. – *comprehendit*: betyder både: begræber, og: omfatter. – *continentur*: holdes sammen.
- 271 *opposita juxta*...: modsætninger fremtræder tydeligere ved at sættes ved siden af hinanden. – *prædiceres*: udsiges. – *via negationis*...: *via eminentia*: ad nægtelsens vej... ad forstærkelsens vej. Udtryk i den skolastiske filosofi for to måder at bestemme Guds egenskaber på. Ad den første vej bestemmes de negativt ved at fraskrive Ham al endelighed og ufuldkom-